

NVE

SMÅKRAFT AS
Postboks 2389, Solheimsviken
5824 BERGEN

Vår dato: 14.10.2025

Vår ref.: 202309329-13 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

Vedtak om innkalling til konsesjonsbehandling for reguleringene og kraftverkene Hansfoss og Langåsfoss i Levangervassdraget, Levanger kommune

NVE viser til varsel om innkalling av vannkraftreguleringen i Levangerelva til konsesjonsbehandling av 25.06.2025.

Bakgrunn

Levanger jeger- og fiskerlag, Levangerelva grunneierlag og Naturvernforbundet i Levanger har sendt inn krav til NVE om innkalling til konsesjonsbehandling av vannkraftreguleringen i Levangerelva etter vannressurslovens § 66. I kravet trekkes først og fremst vannkraftreguleringens negative effekt på laks- og sjørretbestanden fram.

Bestemmelsene i vannressursloven § 66 gir vassdragsmyndighetene hjemmel til å kalle inn eldre, konsesjonsfrie anlegg til konsesjonsbehandling dersom dette anses nødvendig av miljøhensyn. I konsesjonsbehandlingen skal NVE vurdere om fordelene ved videre drift av kraftverkene overstiger skader og ulemper for allmenne interesser i vassdraget jf. vrl. § 25. Konsesjon gir NVE mulighet til å sette vilkår for videre drift og til å innføre gjeldende standardvilkår. Tiltakshaver har samtidig anledning til selv å foreslå tiltak for å løse utfordringer knyttet til vassdraget.

NVE ba i brev, datert 10.01.25, om en kort redegjørelse fra Levanger kommune for hvorvidt kommunen ønsker å fremme krav om innkalling til konsesjonsbehandling. I Plan- og utviklingsutvalget den 12.02.25, sak 6/25, ble det enstemmig vedtatt at Levanger kommune fremmer krav om innkalling til konsesjonsbehandling. Dette ble videreformidlet til NVE i brev av 14.02.25. Kravet om konsesjonsbehandling ble oversendt i brev av 16.06.2025.

Levangervassdraget har et nedbørfelt på ca. 88 km², og omfatter hovedgrenene Åselva, Levangerelva, og Litlelva. Kraftproduksjonen i Levangerelva foregår i Hansfoss kraftverk, øverst i den lakseførende delen av hovedelva, og i Langåsfoss kraftverk, ca. 1,5 km ovenfor den lakseførende strekningen i sideelva Langåselva. Produksjonen ved Hansfoss og Langåsfoss kraftverk er henholdsvis 4,4 og 3,7 GWh, med tilknyttede magasiner som Tvåråsjøen, Langåsdammen, Reistaddammen og Tomtvatnet. Kraftverkene ble etablerte fra perioden 1914-1920. Småkraft AS er i dag eier og regulant. Tidligere eiere var Nord-Trøndelag Elektrisitetsvesen

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett:

www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

(NTE) fram til 2016 og Bekk og Strøm fra 2016- 2022. Bekk og Strøm overtok Chr Salvesen & Chr Thams Communications Aktieselskap (CSCTCA) i 2015. Småkraft AS kjøpte CSCTCA i 2022.

Det opplyses at kraftverkene i dag er driftet etter skriftlige instruksjoner av 23.08.2017 - Hansfoss og 13.09.2017 – Langåsfoss. Disse instruksene ble videreført i tråd med tidligere avtale fra 2013 mellom NTE, Levangerelvas Grunneierlag, Innherred Samkommune, Fylkesmannens Miljøavdeling og Levangerelvas Venner. Det slippes i dag en minstevannføring på 100 l/s fra begge kraftverk.

Varsel om mulig innkalling

NVE oversendte varsel til Småkraft AS den 25.06.2025 (NVE ref. 202309329-4) om mulig innkalling av de konsesjonsløse kraftverkene i Levangerelva til konsesjonsbehandling jf. vannressursloven § 66 tredje ledd. NVE mottok kommentarer fra Småkraft AS den 05.09.2025.

Småkraft AS oppgir at de ønsker å bidra til bærekraftig bruk av vannressursen og at de på eget initiativ har bestilt habitatkartlegging i Levangerelva som ble gjennomført i 2025. De mener de kan oppnå bærekraftig bruk uten konsesjonsbehandling.

Kravene

Kravene begrunnes i behov for å bedre forholdene til laks- og sjørørretsbestanden i Levangerelva. Kravstillerne viser til behov for tilstrekkelig minstevannføring, mer miljøvennlig manøvreringsreglement, fastsetting av høyeste- og laveste regulerte vannstand for magasinene Tomtvatnet, Tvårrsjøen, Langsdammen og Reistaddammen, samt innføring av standard naturforvaltningsvilkår. Kravstillerne argumenterer også for at konsesjonsbehandling vil bidra til å nå internasjonale forpliktelser og vedtatte nasjonale målsetninger i tråd med vanddirektivet og vedtatte miljømål, samt nasjonale føringer for vassdrag med kraftproduksjon fra Klima- og miljødepartementet og Energidepartementet 24.01.2014.

NVEs vurdering

Kraftverkene Hansfoss og Langåsfoss med tilhørende reguleringsmagasin Tomtvatnet, Tvårrsjøen, Langsdammen og Reistaddammen i Levangerelva har ikke konsesjon etter vannressursloven. Det er derfor ikke knyttet vilkår etter vannressursloven til driften av kraftverkene. NVE kan kalle inn kraftverk til konsesjonsbehandling etter vannressursloven § 66, dersom vi mener det foreligger et «særlige tilfelle».

I regional vannforvaltningsplan for Trøndelag, for planperioden 2022-2027 er Levangerelva oppført i vedlegg 2 i Klima- og miljødepartementets godkjenning av planen. Det medfører at vannforekomsten har miljømål som kan medføre krafttap (tabell 1). Miljømålet for sterkt modifiserte vannforekomster blir fastsatt på grunnlag av vurdering av hvilke avbøtende tiltak som er realistiske å gjennomføre i vannforekomsten. Fristen for å nå miljømålet er innen 2027.

NVE viser til [Nasjonale føringer for regulerte vassdrag](#) (datert 24.01.2014 og videreført 19.03.2019) fra KLD og ED, som sier at miljømål etter vannforskriften kan kvalifisere som «særlig tilfelle» etter vannressursloven § 66.

NVENorges vassdrags-
og energidirektorat

Tabell 1: Vannforekomsten i Levangerelva som er oppført i vedlegg 2 i Klima- og miljødepartementets vedtak for vannforvaltningsplan for perioden 2022-2027. SMVF: Sterkt modifisert vannforekomst. DØP: Dårlig økologisk potensial. GØP: Godt økologisk potensial. SGØP: Svært god økologisk. MØT: Moderat økologisk tilstand.

Vann-forekomst ID	Vannforekomst navn	Naturlig/SMVF	Økologisk tilstand/potensial	Miljømål	Vedlegg 2
ID 126-87-R	Levangerelva	SMVF	DØP	GØP	Ja
ID 0320041200-10-C	Trondheimsfjorden-Levanger		MØT	SGØP	

Ifølge Vann-Nett viser flere rapporter – blant annet Ugedal (2013) "*Vannføringsforhold i Levangerelva*", samt Øksenberg (2012 og 2013) sine gytegroptellinger – at den økologiske tilstanden i Levangerelva ikke er god. I perioden 2007–2011 ble det registrert hele 465 driftsstanser ved kraftverket, noe som har ført til hyppige og raske endringer i vannføringen. Dette utgjør en risiko for stranding av både fisk og bunndyr nedstrøms kraftverket. Gytegroptellinger utført i 2012 på 12,9 km av elvestrekningen, indikerer at det ikke er tilstrekkelig gyting fra laks og ørret til å sikre full rekruttering av ungfisk i elva. Vitenskapelig råd for lakseforvaltning (VRL) har beregnet at sannsynligheten for å nå gytebestandsmålet de siste tre årene er 54 %. Basert på disse forholdene er den økologiske tilstanden i Levangerelva nedgradert fra god til dårlig, hovedsakelig på grunn av utfordringer knyttet til vannføring. Forurensningssituasjonen i hovedelva vurderes imidlertid som god.

Levangerelva er ikke klassifisert som et nasjonalt laksevassdrag, men har utløp i Trondheimsfjorden, som er en nasjonal laksefjord. Gytebestandsmålet for laks i elva er 516 kg hunnfisk, tilsvarende omtrent 320 individer ved en gjennomsnittsvekt på 1,6 kg. Ifølge Lakseregisteret er bestandstilstanden for laks og sjørøtt henholdsvis svært dårlig og dårlig, og vannkraftregulering er identifisert som en negativ påvirkningsfaktor. VRL vurderer laksens kvalitet i Levangerelva som svært dårlig etter kvalitetsnormen, med både gytebestandsmåloppnåelse og høstbart overskudd klassifisert som svært dårlig. Den genetiske integriteten vurderes imidlertid som god til svært god. VRL konkluderer med at både gytebestandsmål og høstbart overskudd har vært svært dårlig de siste fem årene. Som følge av den dårlige bestandssituasjonen for laks og sjørøtt har Miljødirektoratet vedtatt at vassdraget skal være stengt for fiske i 5 år (dvs. for perioden 2021-2025).

Det er gjort funn av elvemusling i Levangerelva tilbake i 2010. Elvemusling, *Margaritifera margaritifera* har status som sårbar (VU) i norsk rødliste for arter, og er oppført som ansvarsart for Norge med egen [handlingsplan](#). Norge har en stor del av den europeiske bestanden (anslagsvis 40 %), og er et av få land som har levedyktige populasjoner (Larsen 2018). Norge (sammen med Sverige) har et stort og avgjørende ansvar for å bevare elvemuslingen i Europa.

NVE mener at de fire forholdene, sjørøtt, laks, elvemusling og vannforekomst med miljømål i vannforvaltningsplanen, er sterke miljømessige hensyn og dermed *særskilte tilfeller*. NVE vurderer

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

at for å ivareta levetilstandene og sikre bestandene av sjørret, laks og elvemusling, er det nødvendig å kalle inn Hansfoss og Langåsfoss i Levangerelva til konsesjonsbehandling.

En konsesjon gir myndighetene hjemmel til å sette vilkår som kan bedre forholdene for fisk og elvemusling, slik som minstevannføring, opp- og nedvandringsveier, omløpsventil, krav om biotopforbedrende tiltak av ulik art og krav knyttet til drift av kraftverket. En konsesjon gir også myndighetene hjemmel til å følge opp tiltak med godkjenning av detaljerte planer, mm.

Eventuelle pålegg om tiltak gjøres etter en nøye avveining mellom kostnadene ved gjennomføringen og ventet effekt for miljøverdier.

Konklusjon

NVE vedtar at Hansfoss og Langåsfoss med tilhørende magasiner i Levangervassdraget skal kalles inn til konsesjonsbehandling etter vannressursloven § 66 for å kunne sette vilkår som ivaretar laks- og sjørretbestanden i vassdraget. Søknad om konsesjon etter vannressursloven § 8 skal utformes med utgangspunkt i dette vedtaket og sendes NVE innen 01.05.2026.

Videre saksgang

Søknaden skal sendes til NVE for kvalitetskontroll før det endelig godkjennes og sendes på høring til berørte parter for uttalelse. Søknaden vil også legges ut til offentlig ettersyn og kunngjøres i lokalpressen. Etter høringen vil det bli foretatt en befaring i området, før NVE fattar endelig vedtak.

Søknaden skal ta utgangspunkt i vår veileder for [Konsesjonssøknad for vannkraftanlegg](#), men tilpasses etter behov. Temaer som ikke er relevant for denne saken kan utelates.

Ved utarbeidelse av søknaden skal det legges vekt på de forholdene som kommer frem av kravdokumentene, vårt varsel og dette vedtaket. Tiltak for å ivareta bestandene av laks og sjørret skal være hovedtema i søknaden. Kostnader og ventet miljøeffekt skal være synliggjort. Dersom enkelte tiltak kan gjennomføres i medhold av vilkår i en konsesjon på et senere tidspunkt bør dette også omtales. Fagspesifikk kompetanse knyttet til akvatisk biologi er spesielt relevant for utarbeidelse av søknaden.

Ta gjerne kontakt med vår saksbehandler for å avklare innholdet i dokumentet

Mulighet til å klage

Vedtaket kan påklages. Se informasjon om retten til å klage på siste side.

Med hilsen

Carsten Stig Jensen
seksjonssjef

Håkon Berg Sundet
fagleder

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Kopimottakerliste:

Harald Holthe - Harald Holthe

Tore Solheim - Tore Solheim

LEVANGER KOMMUNE

TRØNDELAG FYLKESKOMMUNE

STATSFORVALTEREN I TRØNDELAG

NATURVERNFORBUNDET I LEVANGER

NVENorges vassdrags-
og energidirektorat

Orientering om rett til å klage

Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: • Skrive hvilket vedtak du klager på. • Skrive hvilket resultat du ønsker. • Opplyse om du klager innenfor fristen. • Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av Energidepartementet (ED) som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom NVE eller ED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.
Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til ED, men sende den til NVE. NVEs -epostadresse er nve@nve.no. NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til ED.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.